

سُؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	بایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵/۰۶/۱۴۰۱	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشید در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره	

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	الف) استغنا ب) اشتیاق پ) تجربید ت) تفرید	جمله «خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست» در توضیح کدام اصطلاح عرفانی آمده است؟
۲	الف) دلم را داغ عشقی بر جبین نه ب) الهی سینه‌ای ده آتش افروز	در کدام بیت، واژه‌ای هم معنی واژه «جبهه» به کار رفته است? زبانم را بیانی آتشین ده در آن سینه‌ای دلی وان دل همه سوز
۳	الف) بخوش چو شرزه شیر ارغند ب) دستستان را بر چشم‌های درشتان، حمایل کرده بودید.	برای هریک از واژه‌های مشخص شده، یک برابر معنایی مناسب بنویسید.
۴	الف) مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید. ب) گفتم: «دِ بگیر که این ناز شصت باشد.»	در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد? در بیت زیر، واژگانی را که در زبان فارسی «هم آوا» دارند، مشخص کنید. «از بهر تو صد بار ملامت بکشم
۵	الف) هنگام چریق آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می‌کردیم. ب) صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود حزم می‌کرد.	در هریک از موارد زیر، املای واژه‌ای نادرست است؛ شکل درست آن را بنویسید. در بیت زیر، واژگانی را که در زبان فارسی «هم آوا» دارند، مشخص کنید.
۶	الف) تنها برای تعلیم گرفتن، (شیخ / شبه) شما را در میان تاریکی تعقیب می‌کردم. ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش پ) سیاوش چنین گفت کای شهریار	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش) که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار)
۷	الف) گفت: «نزدیک است والی را سرای؛ آنجا شویم» ب) گفت: «می بسیار خوردی؛ زان، چنین بی خود شدی»	در هریک از مصraع‌های زیر، فعل‌های مشخص شده را از دیدگاه معنایی بررسی کنید.
۸	الف) نوع نقش‌های تبعی مشخص شده را در متن «ما پرنده‌گان را نیز پیشوا و شهریاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوهِ قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند آشیان دارد.» بنویسید.	نوع نقش‌های تبعی مشخص شده را در متن «ما پرنده‌گان را نیز پیشوا و شهریاری است. نامش سیمرغ است و در پس کوهِ قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند آشیان دارد.» بنویسید.
۹	الف) با توجه به ایيات زیر، به پرسش‌های داده شده، پاسخ دهید. اگر خونین دلی از جور آیام لب خندان بیاور چون لب جام که باشد شادمانی را سزاوار	با توجه به ایيات زیر، به پرسش‌های داده شده، پاسخ دهید.
۱۰	الف) به آن کس می‌رسد زین گنج بسیار ب) در بیت دوم جمله «هسته (پایه)» و جمله «وابسته (پیرو)» را مشخص کنید.	آنچه نشانه آن را در واژه «خندان» چیست؟ ادامه سوالات در صفحه دوم

سُؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	بایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵/۰۶/۱۴۰۱	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشیدند در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۱۱	در این بخش از سروده «مهدی اخوان ثالث»، کدام ویژگی دستوری زبان کهن به کار رفته است؟ «بر درختی که به زیرش ایستاده بود / و بر آن بر تکیه داده بود»	۰/۲۵
۱۲	نوع «حذف» را در هریک از عبارات زیر، مشخص نمایید. (الف) زندگی، سخت آلوده است و انسان ماندن، سخت دشوار. (ب) تو نیز تیرانا، گشاده دستی و کرامت را از درختان میوه دار بیاموز.	۰/۵
۱۳	در بیت «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»: (الف) وابسته وابسته را مشخص کنید. (ب) نوع وابسته وابسته را بنویسید.	۰/۵
۱۴	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را در جمله زیر، بنویسید. «او بندۀ خود را عاشق خود کند، آنگاه بر بندۀ عاشق باشد و بندۀ را گوید: تو عاشق و محبّ مایی.»	۰/۵
۱۵	با توجه به نوشته زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. «دیدم چپ و راست مهمان‌ها دراز کشیده‌اند. گفتم: «آقای مصطفی خان خیلی معذرت خواستند که مجبور شدند بدون خداحافظی با آقایان بروند.» (الف) «و» در جمله «چپ و راست مهمان‌ها دراز کشیده‌اند» پیوند هم‌پایه‌ساز است. درست ☐ نادرست ☐ (ب) «که» در جمله ماقبل پایانی، پیوند وابسته‌ساز است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	کدام گزینه، مصراع دوم بیت زیر، است? «ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد (الف) ای محسن شهید من، ای حُسن بی گناه (ب) یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه	۰/۲۵
۱۷	مصراع نخست کدام بیت، نادرست است؟ الف) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود (ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت	۰/۲۵
۱۸	المصراع دوم بیت زیر را بنویسید. «تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی	۰/۵
۱۹	شعر زیر، بر پایه «گفت و گو» یا «سؤال و جواب» سروده شده است؛ این نوع گفت و گو در اصطلاح ادبی، چه نام دارد؟ بگفت: از دار ملک آشنایی بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟ بگفت: انده خرند و جان فروشند»	۰/۲۵
۲۰	با توجه به متن «با خود اندیشیدم که باز برای ما چه خوابی دیده‌اند؟ آنگاه سر خویش گرفتم و راه مدرسه در پیش»: (الف) واژگان پدیدآورنده آرایه لفظی «سجع» کدام‌اند؟ (ب) یک مورد کاربرد کنایه مشخص کنید.	۰/۲۵ ۰/۲۵

سُؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته ها	بایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵/۰۶/۱۴۰۱	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشید در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

۲۱	ترکیب «کلید گنج مروارید» در سروده زیر، نمایانگر کاربرد کدام آرایه ادبی است؟ «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»	۰/۲۵								
۲۲	شاعر، در بیت زیر، با بیان کدام واژه، مفهومی غیرحقیقی (مجاز) اراده کرده است? هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم	۰/۲۵								
۲۳	کدام یک از واژگان مشخص شده در عبارت زیر، «مشبّه به» است? «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمزدین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.»	۰/۲۵								
۲۴	با توجه به هریک از گزینه های زیر، پاسخ درست را برگزینید. الف) بیت «آنجا در آن بزخ سرد، در کوچه های غم و درد / غیر از شب آیا چه می دید، چشمان تار من و تو؟»، آرایه «جناس» دارد یا «تضاد»؟ ب) در سروده «ناگهان انگار بر لب آن چاه سایه ای را دید / او شغاد آن نابراذر بود» کاربرد آرایه ادبی «ایهام» مشهود است یا «اغراق»؟ پ) آرایه بارز بیت «همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی»، «تضمين» است یا «تلمیح»؟	۰/۷۵								
۲۵	آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است) <table border="1"><tr><td>۱- حس آمیزی</td><td>الف) رخ شاه کاووس پُر شرم دید</td></tr><tr><td>۲- متناقض نما</td><td>ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی</td></tr><tr><td>۳- حُسن تعلیل</td><td>آشنایان را در ایام پریشانی بپرس</td></tr><tr><td>۴- اسلوب معادله</td><td>پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر</td></tr></table>	۱- حس آمیزی	الف) رخ شاه کاووس پُر شرم دید	۲- متناقض نما	ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی	۳- حُسن تعلیل	آشنایان را در ایام پریشانی بپرس	۴- اسلوب معادله	پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر	۰/۷۵
۱- حس آمیزی	الف) رخ شاه کاووس پُر شرم دید									
۲- متناقض نما	ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی									
۳- حُسن تعلیل	آشنایان را در ایام پریشانی بپرس									
۴- اسلوب معادله	پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر									
۲۶	کدام یک از ابیات زیر را می توان بیتی از یک «غزل اجتماعی» دانست? الف) فکری ای هم وطنان در راه آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	۰/۲۵								
۲۷	جای خالی عبارت زیر را به درستی پُر کنید. «خوان هشتم برگرفته از کتاب .....» اخوان ثالث است.	۰/۲۵								
۲۸	نام آفرینندگان هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) مثل درخت در شب باران ب) دری به خانه خورشید	۰/۵								

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۹	مراد از «سر پر زدن» در عبارت «به قول بیرونی ها در این دو شهر، تنها، یک سرپری زدیم» چیست؟	۰/۲۵
۳۰	سروده زیر را می توان نمایانگر کدام صفت بر جسته گوینده آن دانست? «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»	۰/۲۵
۳۱	«صرف کردن صیغه بلعت» در عبارت زیر، نمایانگر چه مفهومی است? «مهمان ها بدون تخلف، تمام و کمال دور میز حلقه زده، در صرف کردن صیغه بلعت اهتمام تامی داشتند.»	۰/۲۵

ادامه سوالات در صفحه چهارم

سُؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
رشته: کلیه رشته‌ها	باية دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵/۰۶/۱۴۰۱	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشی در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۳۲	بیت زیر نمایانگر کدامیک از وادی‌های هفتگانه عرفان است؟ «صدهزاران سایه جاوید تو گم شده بینی ز یک خورشید تو»	۰/۲۵
۳۳	مولانا در مصraig نخست بیت زیر، چه کسانی را سزاوار همنشینی عارف (نی) دانسته است؟ «نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید»	۰/۲۵
۳۴	کدام بیت بیانگر داوری مردم درباره «سیاوش» است؟ الف) سر پُر ز شرم و بهایی مراست ب) همی داد مژده یکی را دگر اگر بی گناهم رهایی مراست که بخشود بر بی گنه دادگر	۰/۲۵
۳۵	با توجه به سروده زیر، مقصود نقال از «قصه درد» چیست؟ «همچنان می‌رفت و می‌آمد / همچنان می‌گفت و می‌گفت قدم می‌زد / قصه است این قصه؛ آری قصه درد است»	۰/۲۵
۳۶	دست انابت به امید اجابت به درگاه حق - جل و علا - برداشتی و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ «بنده همان بِه که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد»	۰/۲۵
۳۷	در سطرهای زیر بر چه نکاتی تأکید شده است؟ «چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است، یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتی. که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟»	۰/۵
۳۸	در سروده زیر، مقصود شاعر از «نان و هوا» چیست؟ «نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خندهات را نه.»	۰/۵
۳۹	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) از شنیدن اسم شهر، قند در دلم آب می‌شد. ب) هر که بی روزی است روزش دیر شد پ) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ت) وصول به حُسن ممکن نشود آلا به واسطه عشق. ث) مهمان‌ها سخت در محظوظ گیر کرده، تکلیف خود را نمی‌دانند. ج) سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم؛ مثل برق و باد خودم را به سنگر برسانم. بنشین به یکی کبود اورند چ) برکش ز سر این سپید معجر ح) ز خورشید و از آب و از باد و خاک خ) وانیامد در جهان زین راه کس د) به دستور فرمود تا ساروان	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	پیروز و سربلند باشید.

تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: کلیه رشته‌ها	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهريور ماه سال ۱۴۰۱			دانش آموزش و پايش كييفيت آموزشى http://aee.medu.ir
نمره	پاسخها		ردیف

همکاران گرامی، خدا قوت، لطفا به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید.

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	پ) تجرید. ۱۲۳ ص ۰/۲۵
۲	الف) جبین. ۱۶۳ ص ۰/۲۵
۳	الف) خشمگین و قهرآسود. ۸۸ ص ۰/۲۵ ب) نگهدارنده، محافظ. ۸۸ ص ۰/۲۵
۴	ب) شست. ۱۴۰ ص ۰/۲۵
۵	بهر (بحر). ۲۰ ص ۰/۲۵ صد (سد). ۲۰ ص ۰/۲۵
۶	الف) چربغ. ۹۲ ص ۰/۲۵ ب) هضم. ۹۲ ص ۰/۲۵
۷	الف) شیخ. ۱۰۱ ص ۰/۲۵ ب) صوابش. ۲۱ ص ۰/۲۵ پ) خوار. ۲۱ ص ۰/۲۵
۸	الف) شویم: برویم (فعل غیراسنادی). ۱۹ ص ۰/۲۵ ب) شدی: گشتی. (فعل اسنادی). ۱۹ ص ۰/۲۵
۹	شهریار: معطوف. ۱۲۰ ص ۰/۲۵ بلندترین کوه روی زمین: بدل. ۱۲۰ ص ۰/۲۵
۱۰	الف) صفت فاعلی. ۱۵۳ ص ۰/۲۵
۱۱	ب) هسته (پایه): به آن کس می‌رسد زین گنج بسیار. ۱۴۱ ص ۰/۲۵ وابسته (پیرو): که باشد شادمانی را سزاوار. ۱۴۱ ص ۰/۲۵
۱۲	الف) حذف به قرینه لفظی. ۷۱ ص ۰/۲۵ ب) حذف به قرینه معنایی. ۸۷ ص ۰/۲۵
۱۳	الف) این. ۴۷ ص ۰/۲۵ ب) صفت مضاف‌الیه. ۴۷ ص ۰/۲۵
۱۴	عاشق: مسند. ۵۳ ص ۰/۲۵ بند: متمم. ۵۳ ص ۰/۲۵
۱۵	الف) نادرست. ۱۴۰ ص ۰/۲۵ ب) درست. ۱۴۰ ص ۰/۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	ب) یا «یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه». ۹۷ ص ۰/۲۵
۱۷	الف) یا: «ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود / یا ماه بی ملاحظه افتاده بین راه؟». ۹۶ ص ۰/۲۵
۱۸	福德ای نام تو، بود و نبودم؛ میهنهن، ای میهنهن. ۱۱۷ ص ۰/۲۵
۱۹	مناظره. ۲۰ ص ۰/۲۵
۲۰	الف) خویش، پیش. ۱۵۷ ص ۰/۲۵ ب) «برای ما چه خوابی دیده‌اند؟» یا «سر خویش گرفتم». ۱۵۷ ص ۰/۲۵
۲۱	استعاره. ۱۱۳ ص ۰/۲۵
۲۲	جامعه. ۲۷ ص ۰/۲۵
۲۳	فراش. ۱۲ ص ۰/۲۵

ادامه پاسخها در صفحه دوم

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهريور ماه سال ۱۴۰۱			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	پاسخها	نمره
۲۴	الف) جناس. ۸۴ ص ۰/۲۵ ب) ایهام. ۱۱۳ ص ۰/۲۵ پ) تلمیح.	۰/۷۵
۲۵	الف) ۱- حس‌آمیزی. ۲۵ ص ۰/۰۳ ب) ۴- اسلوب معادله. ۲۵ ص ۰/۴۹ پ) ۲- متناقض‌نما.	۰/۷۵
۲۶	الف) یا: «فکری ای هموطنان در راه آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است.».	۰/۲۵
۲۷	در حیاط کوچک پاییز در زندان.	۰/۲۵
۲۸	الف) شفیعی کدکنی. ۵۷ ص ۰/۲۵ ب) سلمان هراتی.	۰/۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۹	توقف کوتاه.	۰/۲۵
۳۰	بلندنظری یا مناعت طبع یا قناعت.	۰/۲۵
۳۱	تأکید بر خوردن غذا.	۰/۲۵
۳۲	فقر و فنا یا وادی هفتم.	۰/۲۵
۳۳	هجران‌کشیده‌ها یا کسانی که از محبوب خود دور شده‌اند.	۰/۲۵
۳۴	ب) یا «همی داد مژده یکی را دادگر / که بخشود بر بی گنه دادگر.»	۰/۲۵
۳۵	مرگ رستم.	۰/۲۵
۳۶	توبه به درگاه خدا.	۰/۲۵
۳۷	شاعر عشق خود را با تازه‌ترین تعابیر بیان نموده‌است یا توصیف‌ناپذیری عشق. محبوب دارای بهترین خصلت‌هایست یا وصف‌ناپذیری معشوق.	۰/۵
۳۸	ضرورت‌های زندگی.	۰/۵
۳۹	الف) از شنیدن اسم شهر، لذت می‌بردم (خوش حال می‌شدم). ب) هر کس از عشق بی‌بهره باشد، روزگارش تباہ می‌شود. پ) هسته خرمایی با پرورش و توجه او، نخلی بلند گردیده‌است. ت) رسیدن به زیبایی، تنها به وسیله عشق، امکان پذیر است. ث) مهمان‌ها به شدت گرفتار شده بودند و نمی‌دانستند چه کار کنند. ج) سعی کردم دقیقاً از شما پیروی کنم؛ با سرعت خودم را به سنگر برسانم. چ) این روسربی سفید (برف) را از سرت بردار. بر تخت پادشاهی بنشین. ح) هیچ‌یک از پدیده‌های جهان، آوازه نیک و گفتار پاک را نابود نمی‌کنند. خ) کسی در جهان از این راه بازنگشته‌است؛ کسی از مسافت این راه، آگاه نیست. د) به وزیر فرمان داد که شتریان، صد کاروان شتر درشت‌اندام از دشت بیاورد.	۰/۲۵
۲۰	جمع نمره	پیروز و سر بلند باشد